

Kurkunpään halvaus koiralla – kirjallisuuskatsaus

Canine laryngeal paralysis – Review

YHTEENVETO

Kurkunpään halvaukseksi kutsutaan nielun kannurustojen ja äänihuulten kyvyttömyyttä loitontua sisäänhengitysvaiheessa. Toispuoleisena kurkunpään halvaus on usein oireeton. Molempinpuolisissa halvauksissa oireina esiintyy ylähengitysteiden tukosoireita, kuten sisäänhengitysvaiheessa ilmenevä äänekäs ja työläs hengittäminen, läähätys, hengenahdistus, alentunut rasituksensietokyky, haukkuäänen muutokset, limakalvojen sinerrys, yskiminen ja kakistelu. Alentunut nielun toiminta altistaa aspiraatiokeuhkokuumeelle. Kurkunpään halvaus voi olla synnynnäinen tai hankittu. Tavallisimmin kurkunpään halvausta esiintyy iäkkäillä suuren koirarodun edustajilla, ja niillä sairauden taustalla usein on vähitellen etenevä yleistynyt ääreishermoston neuropatia. Kurkunpään halvausta voidaan hoitaa leikkauksella. Yleisimmin käytetty tekniikka on toispuoleinen kannusruston lateralisaatioleikkaus. Leikkaushoito voi parantaa merkittävästi potilaan elämänlaatua jopa useiden vuosien ajaksi, muttei paranna halvausta. Leikkauksenkin jälkeen koirilla on elinikäinen riski hengitysteiden komplikaatioille, kuten aspiraatiokeuhkokuumeelle. Kurkunpään halvaus on hyvä pitää differentiaalidiagnoosina mielessä tutkittaessa ylähengitystieoireisia potilaita.

YDINKOHDAT

- Kurkunpään halvaus on ylähengitystieoireita aiheuttava sairaus, joka tavataan erityisesti suurroduilla, kuten labradorinoutajilla sekä vanhoilla koirilla.
- Diagnoosi perustuu kliinisiin oireisiin ja kurkunpään tähytystutkimukseen.
- Potilailla on nielun heikentyneen toiminnan vuoksi suurentunut riski aspiraatiokeuhkokuumeelle.
- Toispuoleinen kannuruston lateralisaatio on yleisimmin käytetty leikkausmenetelmä kurkunpään halvauksen hoidossa.
- Leikkauksella potilaan elämänlaatua voidaan parantaa jopa vuosien ajaksi.

Artikkeli tuli toimitukseen 23.11.2018.

SUMMARY

Laryngeal paralysis is a complete or partial failure of the arytenoid cartilages and vocal folds to abduct during inspiration. Laryngeal paralysis can be unilateral and often asymptomatic. In bilateral paralysis, the clinical signs are signs of upper respiratory obstruction, such as inspiratory dyspnoea, loud and laboured breathing, panting, exercise intolerance, voice change, cyanosis, coughing and gagging. Due to the dysfunction of the larynx, the dogs are predisposed to aspiration pneumonia. Laryngeal paralysis can be congenital or acquired. Paralysis is most frequently diagnosed in old dogs of large breeds as the clinical manifestation of a generalized peripheral polyneuropathy. Laryngeal paralysis can be treated surgically. The most commonly used technique is unilateral arytenoid cartilage lateralization. Surgical treatment of laryngeal paralysis improves significantly the dog's quality of life but is not curative for laryngeal paralysis. Even after surgery, the risk of aspiration pneumonia continues for the rest of the dog's life. Laryngeal paralysis should be considered a differential diagnosis when examining patients with upper respiratory signs.